

t. t.). Dėl šio sl. žodžio, matyt, patikslintina ir pr. **draugē* = lie. *draugē* = la. *draudze* reikšmė 'būrys': balt. subst. **draugē* galėjo būti žodžio sl. **družina* semantinis (ir ne vien semantinis) atitikmuo, t. y. (balt.) **draugē* galėjo būti baltiškoji '(sl.) družina'. Pr. **draugas* 'bendro darbo, žygio vyras' vėliau, matyt, išnyko: pr. katekizmuose tėra *ginnis* 'draugas' < 'giminės (ar genties) žmogus'.

SMULKMENOS

XXXVII

Straipsnyje apie išlikusius M. Mažvydo katekizmo egzempliorius¹ Gordonas Fordas tvirtina, kad dabar Torunės universiteto bibliotekoje (Lenkijoje) saugomas egzempliorius nėra tas pats, kuris prieš karą buvo Karaliaučiuje (dab. Kaliningrade). Tai rodanti mažesnė jo apimtis (tik 32 puslapiai vietoj 79) ir įrašas „*Pol. 6. II. 189*“ tituliniam lape. Bet toks tvirtinimas nėra tikslus. Lietuvos TSR Mokslų Akademijos biblioteka turi Torunės egzemplioriaus mikrofilimą, kuriame yra visi 79 puslapiai (ne 32!) ir dar ilgesnis įrašas tituliniam lape, padarytas visai neseniai (tai matyti iš braižo). Be to, tame pačiame mikrofilme yra visi tie lietuviški tekstai, kurie buvo Karaliaučiaus egzemplioriaus konvoliute². Tiek Mažvydo katekizmo, tiek „*Formos Chrikštima*“ (iš to paties konvoliuto) atskiri puslapiai ranka sunumeruoti, o toji numeracija sutampa su esančia 1922 m. fotografuotiniame leidinyje, darytame iš Karaliaučiaus egzemplioriaus. Vadinasi, nėra abejonės, kad Torunės egzempliorius yra tas pats, kuris anksčiau buvo Karaliaučiuje. Taip tvirtina ir bibliografas V. Žukas, lankęsis Torunėje ir matęs kalbamąjį egzempliorių³.

Z. Zinkevičius

¹ G. B. Ford, Jr. *Mazvydas Catechism of 1547: New Information on the Toruń and Vilnius Copies*. – “General Linguistics” (The Pennsylvania State University Press), 1975, vol. XV, No. 3, p. 141–143.

² Mažvydas. *Seniausieji lietuvių kalbos paminklai iki 1570 metams*. K. 1922, p. XV–XVI.

³ V. Žukas. *Senos lietuviškos knygos Lenkijos bibliotekose*. – *Bibliotekų darbas*, 1970, Nr. 7, p. 19.